

Bogár László: Kinek van iGÁZA?

2024 október 16. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Adva van tehát két ?si nagykultúra, a zsidóság s a perzsák, amelyek egymás kölcsönös megsemmisítésében látják a „megoldást” nemcsak önmaguk, de az egész emberiség számára

Elnézést kérek mindenkit?l, hisz ha valamivel nem illend? viccel?dni (pláne ilyen er?ltetett szójátékkal) az leginkább

éppen ez, de a Foreign Affaires legújabb tematikus száma, amely kizárólag a közel-keleti konfliktussal foglalkozik, szintén használ ilyen szójátékokat, megmutatva ezzel a dráma mélységét, de egyúttal teljes abszurditását is.

Akárcsak a felszínen orosz–ukrán konfliktusnak látszó, egyre véresebb és egyre reménytelenebb összecsapás esetében, itt (a harmadik világháború „második ukrán frontján") is van számos mélyebb réteg, amelynek érintése nagyon kényes, mondjuk, úgy „érinthetetlen" kérdéseket vet fel, illetve inkább vetne fel, ha volna „nyelv" e kényes kérdések elbeszéléséhez. Pedig nagyon kellene egy ilyen nyelv, mert egyel?re a véres események mellett egy globális értelmez?-hatalmi háború is zajlik. Ennek egyik drámai példája volt, amikor az izraeli miniszterelnök az amerikai törvényhozás két házának együttes ülése el?tt úgy fogalmazott Iránra utalva, hogy itt nem a „civilizációk összecsapásáról" van szó, hanem a civilizáció, vagyis az egész emberiség csap össze „valamivel" (ez Irán), ami nem tartozik a civilizációhoz, hanem egy azzal szembenálló er?.

Ez a gondolatmenet logikusan vezet el oda, hogy ha a civilizáció (vagyis az emberiség) életben akar maradni, akkor fel kell számolnia ezt az er?t. Ha emellé odaillesztjük Irán legmagasabb uralmi reprezentánsainak megfogalmazásait, amelyek viszont Izraelt tekintik ugyanilyen okokból adódóan felszámolandónak, akkor máris el?ttünk áll egy olyan paradoxon, amely legalább is utal a probléma legmélyebb rétegeire. És mivel Netanjahu miniszterelnök az ominózus beszédében nyilván Samuel Huntington híres m?vét (A civilizációk összecsapását) idézte, érdemes rámutatni arra, hogy Huntington éppen err?l beszélt. Vagyis arról, hogy nem is egyszer?en összecsapásról van szó, hanem egy olyan konfliktusról, amelyben az ellenfelek sokszor egymás kölcsönös megsemmisítésében látják a „megoldást". Mint Cato szenátor, aki a római szenátusban mindig azzal fejezte be a felszólalását, hogy „Carthaginem esse delendam", vagy az 907-ben kiadott pápai bulla, miszerint „Ungaros eliminados esse", itt is ez a történelmi mintázat mutatkozik meg, amelynek lényege a vagy-vagy, hogy stílszer?én latinul fogalmazzunk „tertium non datur".

Adva van tehát két ?si nagykultúra, a zsidóság s a perzsák (ez utóbbi ráadásul áthatva az iszlám leginkább radikális és magán az iszlámon belül is súlyos konfliktusokat kiváltó értelmezésének szellemi energiáival), amelyek egymás kölcsönös megsemmisítésében látják a „megoldást" nemcsak önmaguk, de az egész emberiség számára. De mivel csekély a valószín?sége annak, hogy valamelyik fél valóban az egész, rajtuk kívül létez? világot meg tudja gy?zni a maga egyedüli és kizárólagos történelmi igazságáról, így logikailag csak az egyezség maradna, erre azonban láthatólag nincs esély. Legalábbis a felszínen vagy közvetlenül az „alatti" rétegek értelmezési keretét és fogalomkészletét használva biztosan nincs.

Az egy éve zajló, minden eddiginél brutálisabb konfliktus mélyebb rétegeiben van viszont egy igen kényes összefüggés, amelyet elég nehéz politikailag korrekt módon elbeszélni. Ennek lényege az, hogy ma már az egész világ számára evidens, hogy az amerikai világbirodalom évszázada (mint az el?z? birodalmaké) a végéhez közeledik. A zsidóságnak azonban az elmúlt kétezer év során el?ször adatott meg, hogy globális birodalma és lokális nemzetállama is van, és teljesen érthet? és akceptálható módon úgy véli, biztosítékokra van szüksége ahhoz, hogy ez az amerikai birodalom végleges lehanyatlásával is megmaradjon. Ám a helyzet paradoxonja éppen az, hogy a „poszt-America"-korszak globális hatalomszerkezetér?l, „struktúradinamikájáról" egyel?re senki nem tud semmit, így aztán marad a növekv? feszültség, mert e garancia mibenléte ma még értelmezhetetlen, legalább is a „látható" hatalmi összefüggések rendszerében. A „nem látható" világban, amely létének feltételezése politikailag nem igazán korrekt ugyan, ám létének feltételezése nélkül viszont egyetlen értelmetlen, kaotikus örvénylésnek látszik a világ, nos, ebben a láthatatlan világban is mintha bizonytalanság és zavar uralkodna az imént említett, kényes kérdés jöv?beli sorsát illet?en.

Ha ugyanis az elmúlt egy év minden eddiginél kegyetlenebb közel-keleti konfliktusa egy „teszt" volt, amelynek f? célja, hogy a világot meggy?zze a zsidó állam uralmi struktúráinak történelmi igazságáról, akkor ez a teszt nem hozott megnyugtató eredményt. A világ szám szerint nagyobbik része vagy semleges maradt (vagyis nem nagyon szeretne állást foglalni a kérdésben), vagy inkább a zsidó államot teszi felel?ssé a konfliktus miatt. Ezért állhatott el? az a példátlan helyzet, hogy az ENSZ f?titkárát „nemkívánatos személynek" nyilvánította Izrael. Mindez azt valószín?síti, hogy még beláthatatlanul hosszú ideig marad a bizonytalanság e valóban történelmi jelent?ség? kérdés jöv?jét illet?en.

Ezért is van rendkívüli jelent?sége az amerikai elnökválasztás kimenetelének, mert ez az amerikai világbirodalom sorsáról és e sorsról dönt?, birodalomkiválasztó f?hatalom stratégiai céljairól is kirajzolhat olyan mintázatokat, amelyek segíthetnek minket a megértésben. Evidens módon mindkét elnökjelölt óvatos, mert pontosan tudja, hogy ez e kérdés „nem az ? szintje", s mivel a birodalomkiválasztó f?hatalomtól számukra sem érkezett értelmezhet? jelzés, így inkább óvatosan békít? közhelyekkel próbálják csitítani a konfliktust. Egyel?re mindhiába.

Bogár László

A szerz? közgazdász

www.magyarhirlap.hu

Ajánló